

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkah pa ob 3. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnishvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrtletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 80'—, — Naročnina se pošilja upravnishvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITICEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnishvu: Učiteljska Tiskarna, Franciškaška ulica št. 6. Dopis se pošilja urednistvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana v zahvale vrata 30 v. Pri večkratnem oglaševanju: pust. — Za odgovor je priložiti tar. mbr. — Telefon številka 118.

Pravica pesti...

PISMO IZ BELGRADA.

Belgrad, 12. 4. (29. 3.) 1913.

Usoda Skadra zapečaten po krivdi Rusije.

Ruski absolutistični vladar je zopet prelomil palico nad balkanskimi Slovani, katere tako kruto preganja usoda, ker so slučajno sosedje Germanstva. Hinavsko obnašanje njegovo v visokodonečih besedah ob raznih slavnostnih prilikah, prišlo je na dan ravno v teh kritičnih trenutkih in Črnogoro je padla kot žrtev intrig... Osebi Izvoljski in Sazonov bili ste le igrači v rokah samodržca. Dvakrat je Sazonov podal demisijo, češ, da ne more delati protislovansko politiko radi panslavističnega mnenja, ki je proti njemu, a obkrat je car odbil demisijo in odobril njegovo postopanje. Deloval je tedaj v smislu carja vseh Rusov (ne Slovanov!), kljub temu, da je narod ruski dal na dostojen in impozanten način izraza svojemu mišljenju.

V Belgradu se to živahno komentira, dasi se tisk le s težavo premaguje, da ne nastopi proti ofiicijeli Rusiji — odnosno ruskemu absolutizmu — tako, kakor zasluži. Da tega srbski tisk ne stori, je povsem razumljivo in opravičeno, ker sovražnikom balkanskih Slovanov in Slovanov s; loh je baš na tem največ ležeče, da zmanjšajo moralen vpliv Rusije na Balkanu.

Ofiicijelna Rusija zagovarja svoje stališče s tem, da se vzdri evropski mir. Toda ta izgovor je jalov, ker prej ali slej mora priti do čistih računov tudi v Evropi.

Danes je plačala Črna gora ceno za mir, drugo Črnogoro bo najbrže težko najti in kaj potem...?

Srbija je odpoklicala svoje čete izpod Skadra.

Kakor sem Vam že predvčerajšnjim poročal iz verodostojnega vira, da je Rusija intervenirala v Belgradu radi Skadra, vsled grožnje »miroljubne« Avstrije, to se danes tudi v belgrajskih časopisih potrjuje.

Vse priprave za splošen napad na Skader so vstavljene in trupe odpoklicane v Srbijo.

Dunajski židovski tisk triumfira, ker se čuje, da misli Črnogoro — s pomočjo srbskih prostovoljcev — Skader zavzeti.

Misliti si pač moramo kako s težkim srcem se je Srbija odločila, da zapusti v odločilnem trenutku Črno goro samo sebi. Pritisk je moral biti pač zelo velik, da je Srbija to storila. V resnici so razlogi opravičeni. Kaj naj bi storila Srbija, v slučaju, da vpade avstrijska vojska v Sandžak? Naj li ti izmučeni srbski junaki zadržijo nerazumno premoč avstrijske armade? Nastal bi brezdomno novo-

doben boj pri Termopilah in srbski Spartanci bi gotovo izkpravili.

Nastaja pa vprašanje, izvede li kralj Nikita svojo grožnjo z abdikacijo v korist Srbije, ako izgubi Skader?

Se predno je prišla dotična izjava črnogorskega kralja v javnost — in to še par tednov prej — prinesla je »Pravda«, ki je — mimogrede rečeno — še najbolje informiran list, dopis iz Cetinje, v katerem se razpravlja vprašanje Črne gore za slučaj, da pripade Skader Albaniji. V dotičnem dopisu se trdi, da prevladuje v Črnigori navdušenje za priključitev črnogorske kraljevine k Srbiji in sicer le v smislu personalne unije. Črnogorski kralj Nikita si je svest svoje omajanosti in zato je tudi nastopal z obćudovanja vredno vstrajnostjo.

Po vsem tem sodeč, je skoraj gotovo, da Nikita — bodisi odstopi popolnoma od črnogorskega prestola ali pa postane »vazal« Srbije.

V vsakem slučaju pomenja to za Avstrijo hud udarec in naj se nikakor ne veseli preveč svoje — hm, hm, — »poštene« zmage.

Toda, za Avstrijo se pripravljajo še drug, ne manj občuten udarec.

Srbija je proglašila bojkot Avstriji.

Vse zbornice v Srbiji so enoglasno sklenile na svojih včerajšnjih skupščinah, da pozivajo vse srbske trgovce, industrije, denarne zavode in privatnike, naj ne kupujejo ničesar pri avstrijskih trgovcih. Ta sklep se sproča vsem avstrijskim zbornicam, kakor tudi ostalim balkanskim državam, naj se pridružijo bojkotnemu gibanju proti avstrijskemu blagu.

Dunajski kreditni zavod oglašja, da bo v bodoče dovoljeval kredit samo onim trgovcem, ki dokažejo, da se z ničemer ne služijo v Avstriji. Trgovcem pa, ki bi event. pokrivali svoje potrebe kljub temu v Avstriji, se odtegne kredit. Izjemo delajo le nekatere odločno slovanske tvrdke v Avstriji.

Tudi druge srbske banke pripravljajo enak sklep.

Sploh se pa konstituira poseben bojkoten odbor, ki bo bojkotno gibanje vodil.

Tudi »vspeh« avstrijske zunanje politike...

Turški vjetniki v Belgradu.

Včeraj okrog poldne prispelo je z vlakom 618 turških vjetnikov, sami prostaki, vsi so iz Džavid-pašove armade, ki se je še vedno klatila po Albaniji, ne vedoč ne kot ne kam. Videti jim je bilo na obrazu, da pač potrebujejo počitka. Častniki in podčastniki so ostali v Nišu.

Nastanili so se v trdnjavi v spodnjem gradu.

Spremlstva po belgrajskih ulicah so imeli dovolj, radovednežev ni manjkalo.

Sprememba ustave v Srbiji.

Naprednjaki in nekatere druge politične frakcije zahtevali so, naj vlada predloži skupščini zakonski načrt o tajni, enaki in splošni volilni pravici za volitev poslancev. Radikalci temu nasprotujejo, pač pa soglašajo, da se mora pristopiti k reviziji ustave in spremeniti nekatere — duhu časa in sedanjim razmeram Srbije neodgovarjalne — določbe.

V tem smislu se je konstatovala popolna soglasnost skupščine. Vsled tega je upati, da pride čimprej do spremembe ustave in novih volitev. Skupščina bo delovala do velike noči nakar odide na počitnice do sredi maja, da nadaljuje svoje delo.

Seja v kraljevem dvoru.

Včeraj se je vršila seja državnega sveta pod predsedstvom kralja v kraljevem dvoru, kjer se je razpravljalo o mirovni pogodbi med zavezniki in o današnji politični situaciji, katero je izzvala avstrijska politika.

Kaj so sklepali in čemu so stikali glave skupaj, se še ne ve, kdor pa ve, pa molči...

Vlada dementira vesti.

Češ, da je Avstrija zagrozila z vpadom v Sandžak, ako Srbija ne odneha z obleganjem Skadra.

Zal, da temu demantiju malokdo veruje, najmanj seveda vlada sama, ker drugače bi pač general Bojović že sinoči večerjal v Skadru.

Skaderska tragedija se bliža svojemu koncu. Svetli žarki sijajnih zrh na balkanskem polotoku napravili so tudi sence, temne in hladne za posameznike, krute in usodne za države...

Na Balkanu se dvigajo krepke mišice, jekleni meč zamenja kladivo, puška pero in bodočnost je odprta...

Na zatonu svoje slave pa stoji turški polumesec...

Sam?

Ne...!!!

Mars.

Vo'na.

MIROVNA POGAJANJA.

Sofija, 13. aprila. Zastopniki velesil so predali danes zvečer ministrskemu predsedniku odgovor velesil na znano noto Zaveznikov. Velesile so vzele z zadovoljstvom na znanje, da sprejemajo Zavezniki posredovanje velesil in da so pripravljeni ostaviti sovražnost. Kar se pa tiče onih štirih pridržkov, pod katerimi so Zavezniki pripravljeni sprejeti mirovno posredovanje velesil se izjavlja v noti sledeče:

Kar se tiče prve točke, češ, da naj bo v Traciji meja črta Enos-Midija, toda določitev te meje ne pomenja obmejitev, marveč je ta črta le podlaga za natančno obmejitev, se izjavlja v noti, da velesile proti temu nimajo ničesar.

Nekateri so že izdiral bodala izza pasu.

Posebno ženske, vlačuge, ki so bile izgubile svoje ljubimce v pokolju na trgu Mober, so pretile profosu z nenavadno ljutostjo.

»Ta mož je moj!« je dejala s svojim rezkim glasom.

In dodala je takoj:

»Kar pomirite se! To pot nam ne uide! Za to jamčim jaz!«

Te besede je spremljal takšen pogled in tak smehljaj, da so zdrknili bodala v svoje nožnice...

Vsi so razumeli, da hoče ciganka urediti z velikim profosom strahen račun.

Profos sam pa je ostal brezbržen; zdelo se je, da niti ne sluti, na kakšnem kraju se nahaja.

Ponavljal je samo z mrklo trdovratnostjo.

»Hitiva, hitiva...«

Ciganka ga je prišla za roko in ga potegnila dalje.

Ko sta dospela v njen brlog, je starka skrbno zaprla vrata.

»Kje je on?« je prašal Monklar.

»Tako pride... Počakajte malo...«

»Da, da... počakati hočem...«

Starka se je globoko zamislila. Vsa njena volja in odločnost se je zbrala okrog ene same točke: umoriti velikega profosa.

Da je to dejanje, ki zadene samo polumrtvo telo — telo brez uma — nekaj strašno brezmiselnega. tega se niti ni zavedala.

K drugi točki, kjer zahteva Balkanska zveza, da naj Turčija odstopi Egejske otoke direktno Balkanski zvezi, opozarjajo velesile, da sklepa, po katerem se usoda Egejskih otokov prepusti odločivni velesil, ne spremeno.

K tretji točki, kjer želi Balkanska zveza spoznati predvsem meje prihodnje Albanije, in kjer se izraža upanje, da bodo te odgovarjale svoječasnno v Londonu podanim predlogom Balkanske zveze, se pravi v noti, da se Zaveznikom meje Albanije, v kolikor so te že določene naznani. Meje na severu in severovzhodu so določene, južne in južnovzhodne se šele določijo na londonški konferenci.

K četrth točki, kjer Balkanska zveza zahteva vojno odškodnino, pravijo velesile, da ni nobenega povoda obravnavati principa glede vojne odškodnine, ker celo zadevo dobi v roke finančna komisija v Parizu.

POGODBE BALKANSKIH ZAVEZNIKOV IN RAZDELITEV OZEM-LJA.

Belgrad, 13. aprila. K izjavi, ki jo je dal včeraj dr. Danev v zborovanju poslancev progresivne stranke glede na pogodbo, ki so bile sklenjene med Bolgarijo in Srbijo ter Grško, poroča Reuter sledeče:

S preciznimi izrazi sklenjena pogodba s Srbijo daje malo možnosti za spor pri delitvi. Če bi se pa spori le pojavili, za ta slučaj je določeno, da se predloži v razrešitev ruskemu carju. Pogodba z Grško, ki se je radi prehitre napovedbe vojne sklepala v precejšnji naglici, pa ne vsebuje nobenih določb, ki bi se nanašale na takšno razrešitev. Zato se bo razdelitev osvobojenih ozemelj vršila z največjo natančnostjo naporov in žrtev, ki so jih doprinesle posamezne države.

MINISTRSKI PREDSEDNIK PAŠIĆ ODPOTOVAL V SKOPLJE.

Belgrad, 13. aprila. Ministrski predsednik Pašić se je podal v Skopje. V političnih krogih se sodi, da le potovanje v zvezi z obravnavo srbsko-bolgarskega mejnega vprašanja, ker vlada želi, da se določijo meje v sprazumu z armadnim poveljstvom.

RAZPOLOŽENJE V ČRNI GORI.

Rim, 13. aprila. »Tribuna« poroča iz Cetinja: V Črni Gori so zelo razočarani, ker ostavlja srbska armada svoje pozicije pred Skadrom. V splošnem se misli, da Črna Gora z vojno ne bo nadaljevala.

HUJSKAČ PATER PALIĆ.

Belgrad, 13. aprila. Uradno: Danes je bil v Djakovu abduciran frančiškan pater Palić Preiskava, ki sta lo vodila dva črnogorska in en srbski zdravnik v navzočnosti konzulov, je dognala, da je bil Palić na veliko di-

stanco od večjih krogel zadet. O balonetihi sunkih ni nobenega sledu.

TURKI MASAKRIRAJO KRISTJANE.

Atene, 13. aprila. V noči so došle sem vesti, ki poročajo, da so z Male Azije na otok Castelovico dospeli Turki začeli z masakrom ondodnega krščanskega prebivalstva. Turki so morili in posiljevali žene. Grška vlada je v varnost prebivalstva vse potrebno ukrenila.

Slovenska zemlja.

Iz Radovljice.

Zadnjič smo obljubili, da se o priliki malo več pobavimo s politično kariero našega betežnega župana. Zanimivo je to iz dveh ozirov: Mož je ozko spojen s političnim razvojem tega mesta zadnja desetletja, in Radovljica je ravno eno prvih mest, kjer je zasadila S. L. S. na okope svojo zmagoslavno zastavo. — Predno se je razvelj pri nas pobesneli strankarski boj, je vodil občino odbor, ki je bil sestavljen večinoma iz klerikalcev, nemčurjev in drugih špicarskih prirepkov: Župan te klerikalno-nemčurske koalicije je bil Aleksij Roblek. Mož zmožnosti nima posebnih, zna pa biti z vsem, posebno nemčurji in klerikalci »dober« in to je bila njegova kvalifikacija za župana. — Duh strankarskih bojev je zavel tudi v Radovljici in mož je poln nejevolje moral zapustiti županski stolček. Njegove nemčurske manire pa so dobile še ostrejšo potezo. — Nar. napredna stranka je po usodepolnih napakah stala pred občinskimi volitvami po novem volilnem redu. Kje so ti možje imeli takrat možnost, je razvidno iz tega, da so ponudili kandidaturu tudi našemu betežnemu znancu: Aleksij Roblek je bil kandidat narodno-napredne stranke. Obenem so ga volili tudi klerikalci združeni s nemčurji, ki proti naprednemu kandidatu niso kazali nobenega nezaupanja. Značilno, kaj ne! Bil je izvoljen. Toda kazalo je v začetku, da mož ne bo dobil zaželjenega uspeha. Doli Podmestom biva mož, ki ugaja telesno in duševno zelo samemu sebi, in tudi ta je mislil čudne misli o županskem stolcu, kot so jih Radovljčani navajeni je še pri gospodu Komedij in pri našem betežnem znancu. Vendar obrnilo se je: župan enega prvih klerikalnih mest je bil in je Aleksij Roblek. Par remeniscenc smo že zadnjič o njem podali, podrobno bomo pa moža naslikali prihodnjič, česar se gotovo on sam, tekmeč iz Podmesta in stari Komedja najbolj vsele. Na svidenje!

Iz Laškega trga.

V nedeljski številki (13. aprila) omenja celjska vahterca shod, kate-

dušnostjo, da zdrkne gladko in lahko.

Nato je zlezla na stolec ter položila konopec v kljuko. Vrv je bila pripravljena!...

Cigankin načrt je bil jako enostaven.

Poriniti grofa Monklarja pod zanjko, položiti mu jo okrog vrata in vleči nato za drugi konec, dokler ne zmanjka velikemu profosu tal pod nogami.

Ko so bile njene priprave dovršene, je pogledala velikega profosa.

Norca je bila spet popadla njegova ideja: začel je iztikati po vseh kotih, ne meneč se za to, kaj počenja ciganka; morda jo je bil popolnoma pozabil.

»Oh!« je zaškrpala ciganka in stopila k njemu, »če bi mogla vzdramiti njegov razum... vsaj za par minut!«

Prišla je velikega profosa za roko in velela:

»Poslušajte me... Poglejte me, ali me poznate, grof De Monklar?«

»Grof De Monklar?« je ponovil norec.

»Da! Vi ste grof De Monklar, veliki profos pariški!«

»Ah, da... saj res!...«

(Dalje.)

LISTEK

M. ZEVAKO:

V senci jezuita.

(Dalje.)

Kaj še! To je bilo docela nemo-goče: presegalo je njene moči! Grofa Monklarja je morala brez-pogojno pripraviti v muko.

In ker ga ni mogla več trpinčiti na duhu, ga je hotela vsaj mučiti na telesu!

Sama pri sebi je obsodila velikega profosa na smrt.

In pripravila se je, da izvrši to svojo obsodbo.

Ko je bil njen sklep storjen, se je ciganka trepetaje približala grofu De Monklarju in se dotaknila rahlo njegove rame.

Toda eden izmed slug, ki so sledili norcu, jo je pehnil z vso silo nazaj.

»Proč, starka!« je kričnil ta možak.

»Torej nočete, da ga rešim?« je rekla ciganka.

Sluga je pogledal ciganko pozornije in spoznal starko, ki je bila prejšnji večer pri njegovem gospodarju.

»Poznam sredstvo, ki bi mu pomagal,« je nadaljevala.

»Pustimo, naj stori kar hoče!« je vzkliknil drug služabnik. »Ta stara

copernica pozna razna zdravilna zelišča...«

»Gotovo!« je zatrdila ona.

In ne meneča se za lakaje in za množico, se je približala iznova grofu Monklarju ter mu zamrmrala na uho:

»Jaz vem, kje je vaš sin... Čaka vas... pojdite z mano...«

Norec se je ustavil. Izprva se ni mogel odločiti; nato pa se je nasmešnil in prijel starko za roko:

»Res? Ti veš, kje je?«

»Saj vam pravim, da vas čaka in da me je poslal...«

»Hitiva, hitiva k njemu...«

Držeča velikega profosa za roko, ga je vlekla s seboj.

»Glejte, glejte!« je kričnil eden izmed profesorovih slug. »Že ga je ukrotila! Vidite, kako poslušno ji sledi!...«

Ko je ciganka dospela na Dvor Čudežev, so hoteli profesorovi slugi z njo.

Toda vstop v kraljestvo argot-sko ni bil tako lahka reč.

Ciganki je bilo treba samo mig-niti z roko, pa so bili hlapi obko-ljeni, tepeni in naposled izgnani iz nedostopnega okrožja.

Prihod velikega profosa na Dvor Čudežev v družbi stare ciganke je zbudil, naravno, največje zanimanje.

Na stotine rokovnjačev je obko-lilo norca.

Niti eden ni zakričal...

Toda njih pogledi, polni sovra-štva, so govorili namesto njih!

rega je g. Benkovič dne 6. t. m. v pivnici v Laškem trgu priredil. Ta renegatski klopoteč trdi, da se je na tem shodu, proti korifejam pri Vorschub und Sparcasaverinu ljudstvo hujskalo in s tem sanacija tega pomiljenega denarnega zavoda otežila. — Nekako čudno je pa takrat zborovalce dirnilo, ko je g. Benkovič namigaval, zakaj ni slovenski kmet in obrtnik pristopil k slovenski hranilnici in posojilnici. S tem je on najbrž mislil tukajšnji klerikalni zavod. G. Benkoviču menda še danes ni znano, da je ljudstvo takrat, ko je klerikalni konsum mrknilo, do klerikalnih kolovodij zaupanje zgubilo in se polagoma nemčurkim pivakom izročilo. Ta korak je bil seveda: Iz pod kapa na dež! — Temu shodu je predsedoval in nimbus delal, neki odločen zvezar nekdanji vodja ponesrečenega konzuma. Tukaj se vresniči pregovor: Le največja teleta, volijo sama klavca.

Stajersko.

Goljufija pri c. kr. poštnem uradu v St. Vidu pri Ptuj. Pred nekaj dnevi je poslal mesarski mojster Fr. Fritz posestniškemu sinu Franu Senekoviču po poštni nakaznici svoto 1750 K. Fran Senekovič stanuje v Haidini pri Ptuj, dočim stanuje v St. Vidu nek drug Senekovič, imenom Ivan. Ker je Fritz zamenjal kraja Haidina z St. Vidom je tamošnji poštni urad bil mnenja, da gre tu za zameno krstnih imen ter dal onih 1750 K dostaviti Ivanu Senekoviču iz St. Vida. Ta, dobro vedoč, da denar ni njemu namenjen, ga je vseeno dvignil in, pustivši ženo in otroke, pobegnil, najbrže v Ameriko. Ko je sedaj Fran Senekovič terjal denar so prišli na pomoč, a najbrže prepozno, ker je od dneva dviga svote minilo že precej časa.

Vleti tat. V Gradcu so prijeli tatu Palzerja in Stöcklerja. Prvi je okradel na dan, ko je bil iz službe odlovljen, svojemu bivšemu gospodarju grofu Meran (ne Hartenau) denarja v gotovini za 5000 K. Dolgo se je potepal po Gradcu in okolici, iščoč navidezno službe. Pred dnevi se je iz Dunaja vrnil k svojemu tovarišu Stöcklerju ter brezposelno hodil po mestu. Pri hišni preiskavi pri Stöcklerju so sedaj našli denarja za 2460 K. Oba tička so zaprli.

V Ameriki pri Ormožu je vrgla te dni Drava na suho utopljenca Star je 25 do 30 let, modro oblečen, ima plave lase, brke in brado, ter čevlje za vezat (Schnürschuhe). Truplo je bilo 3 do 4 tedne v vodi. Po znanjem je soditi, da je bil utopljenec delavec.

Leto defraudacij. Dva graška magistratna uradnika, ki sta bila poverjenika — društva »Deutscher Volksverein« v Gradcu, sta poneverila pri tem društvu 1800 K. Slovenci, ki Nemcem toliko zaupate, ali vidite kako kradejo Nemci v zavodih vaš, in še celo njih lastnih somišljenikov denar —? In takim tatovom zaupate? Vašo deco, Vašo zemljo Vam kradejo že desetletja, sedaj kradejo še — Vaš denar.

Tudi v Mariboru smrdi nekaj v nemškonalnem taboru. Lansko leto bi se bila tukaj morala vršiti obitna razstava. Prišlo je do spora, ker je lepo število obrtnikov zahtevalo, da ta razstava ne sme imeti nacionalnega lica in stvar je padla v vodo. Volksrat se je namreč kapriciral, da mora vse biti nemškonalno. Mnogo obrtnikov je že plačalo potrebne doneske, a denar se še do danes ni vrnil. Upamo, da bo stvar kmalu urejena.

Ne prodajajte »Südmarki«! Od vseh onih, ki so v St. Lju prodali svoja posestva »Südmarki«, si je samo eden pomagal. Vsi drugi se danes klatijo po svetu — kot berači. Sad greha nad prodano zemljo očetov!

Igra dovoljena — po dveh letih. Neko društvo je januarja 1911 prosilo za dovoljenje igre v ptujski okolici. Igra je bila dovoljena glasom odločka, dne 30. marca 1913! Za počit.

Naši državni pravdniki (avstrijski) so res rarite, ki jih bomo morali balzamirati in dati v posebne mavzoleje, v zvezi našim — bodočim drž. pravdnikom. V Ljubljani konfiscirajo vse križem, kar je slovensko, puste pa vse kar je nemško. Ravnotako je v Mariboru in — Celju. Zadnja »Deutsche Wacht« si je dovolila, žaliti direktno — prestolonaslednika in ni bila konfiscirana. O pravičnosti! Preje so rekli, da si slepa, sedaj in pozneje pa bodo rekli — da škiliš!

*Spominjajte se
dijaškega društva
„Domovina“!*

Dnevni pregled.

»Slovenski Narod« je označil svoje stališče glede jugoslovanskega vprašanja. Tega ni mogel storiti drugače, kakor da se je zaletel v »Dan« in je nakopičil po stari svoji navadi cele kupe izrazov, s katerimi je hotel pokazati svoje visoko mnenje. Tako piše: o neslanostih (to so naši članki o jugoslovanstvu), ki baje polnijo naše »plitve predalčke« — neka »jetična klikica« se hoče baje poprijeti Jugoslovanstva v svoje posebne name-nice. »Dnevni« članki so mu »oslari-je« — po »Dnevnu« regljajo »politične žabice« in politični paglavčki, ki ne vejo, kaj hočejo. Nazori mladine o jugoslovanstvu so »otročje predpustne šale« — »Dan« piše »kozlarije« in prosi vlado, da naj vame b »ovčvo in nas do črnega ošvrka«. — Prosimo: tako piše napreden slovenski list. To je popolnoma pravi ton, da bo slovenska mladina lahko spoznala »Slov. Narod« in njegovo jugoslovanstvo. Ako je že doslej šla mladina svoja pota — pojde posled naravnost proti taki slovenski »napredni« politiki. Kdor je čital naše članke, je lahko videl, da smo hoteli sedaj tako važno jugoslovansko vprašanje po-jasniti od vseh strani. To je naša na-loga in sveta dolžnost. »Slov. Narod« se je temu izogibal in tudi sedaj bi o tem ne govoril, ako bi ne moral vmes poseči, »kadar razvija listič nazore, katere v Slovincih resna po-litična stranka nikakor zastopati ne sme in ne more. Mi pravimo: dobro, saj ni treba. Pa dajte vsaj drugim mir! Saj dobro vemo: da pišete na svoj prapor Jugoslovanstvo le »kolli-kor se da stistiti v meje naše mo-narhije. Podčrtali ste to, ne zato, da bi nam odgovorili — ampak, ker ste to hoteli povedati nekemu drugemu na zgoraj. Vemo, da ste zaradi tega v notico spravili vladarjevo osebo in ste direktno pokazali na mladino, ki ji je jugoslovanstvo postalo njena narodna vera. Zdi se nam, da ne bo-do brezpomembne besede, da pride čas, ko bo »Slov. Narod« začel ljudi po Slovenskem denuncirati zaradi Jugoslovanstva. To je žalostno. Toda kdor je star in slab, se vsega boji in upa le še na — višjo pomoč, ki naj ga reši propada.

Naša včerajšnja konfiskacija. Včeraj je državni pravdnik zaplenil notico v »Dnevnu«, ki jo je nezaplenjena prinesla praška »Union«, hrvatski »Obzor«, »Arbeiterzeitung« o tej zadevi piše že celi teden. Tudi drugi listi imajo toza-devna poročila; vsi listi so ostali ne-konfiscirani — le »Dan« je bil požeg-nan z rudečim križem. Gospodje! Verujte, da takšno samovoljno postopanje uničuje v vrstah naroda prav temeljito zaupanje v pravico, katere zaščitniki naj bi bili državni organi. Kar se sme v Trstu, se ne sme v Ljubljani, ergo: dvojna pravica! Ka-tera je prava?

3200 milijonov kron bo imela letos Avstrija stroškov. To je ogromna svota. Leto 1883 je imela drža-va 1030 milijonov stroškov, l. 1905 so stroški dosegli 1330 milijonov K — leta 1907, že 1891 milijonov — letos po 6 letih pa čez 3200 milijonov K. — V jeseni se je reklo, da bo letos 3137 milijonov kron. Med tem pa je prišlo toliko vojaških stroškov, da smo dosegli 3200 milijonov — pa najbrže še ne bo zadosti. Te ogromne svote delajo pač marsikomu sive lase — posebno pa davkoplačevalcem. Ako pomislimo še na bojko avstrijskega blaga — se iz tega nič dobrega ne obeta.

Tako le izgleda avstro-ogerska krščanska ljubezen: »Narodni Listy« poročajo: Ogerska vlada hoče s po-močjo orožnikov popolnoma zatreti rusko pravoslavje na Ogrskem. Uporablja vsa sredstva, ki niso nepo-dobna sredstvom, ki jih je rabilo po-ganstvo proti kristjanom. Le en zgled hočemo navesti: V vasi Izi so orož-niki odnesli iz božjega hrama vse orodje, vse cerkvene priprave. Me-niha Alekseja so s svojim zasledova-njem prisilili, da je ubežal v Ameriko, če je hotel utesiti mukam. Ker vas ni imela duhovnika, ki bi opravljal božjo službo, je zbrala sestra du-hovnika ženske spol okrog sebe in v tišini so hotele moliti. Orožniki so jih izsledili. Slekli so dekleta do nagega in so jih zapodili v ledeno vodo, kjer so morale ostati dve uri, nakar šele so čisto premrzle nage gnali na so-dišče v zapore, kjer je več deklet v vročinski boleznini umrlo. Prebival-stvu je prepovedano obhajati duhov-ne vaje in prisostvovati božjim služ-bam. Vse zabrani orožništvo, ki s kolbami bije po glavah pravovernih Rusov. S kolbami in z bajoneti jih si-lijo, da prestopijo k katolicizmu. Kdor se upira, mu denejo na noge in roke obroče, skozi obroče povlečejo vrvi in vrvi pripnejo na drevo, tako da je človek obešen med nebom in zemljo. Nato na začne vrati iz ušes nosu in ust kri, tedaj pa začnejo

orožniki krščanske mučence obnavljati z ledeno vodo. Tako obešene prete-pajo s kolbami in zbadajo z bajoneti, da bi jih prisilili na odstop. Kdor ne uboga, ga izmučenega tirajo v ječo, kjer ga puste brez oskrbe, da pogine. Samo iz ene vasi jih je 300 v ječi. Iz Sigeta jih je 200. »Narodni Listy« prinašajo v dokaz tudi imena. Tako se dela v državi, ki se poganja in ki zahteva, da dobi protektorat nad ka-toliki in mohamedanci, ki pridejo pod srbsko in črnogorsko oblast. — Ko so prihajale krščansko-socialne vesti o »strahovitem umoru« patra Palica in o mukah, ki jih trpe katoliški Al-banci, smo se čudili, kako mogočna je fantazija »Reichspost«. Danes se ne čudimo nič več: vsi židovski ka-toliški listi so kovali svoje vesti na podlagi dejstev, ki se dogajajo v avstro-ogrski državi proti kristjanom. — Grof Bobrinski je te stvari razodel v Rusiji, vsled česar so nastale proti-avstrijske demonstracije, vsled česar se je naš znanji grad obrnil na ru-skega.

Praznovanje 200letnice pragmatične sankcije po šolah. V spomin proglativne pragmatične sankcije dne 19. aprila 1713 je naučni minister dr. vitez pl. Hussarek ukazal, da naj se na vseh srednjih in nižjih šolah, ki so podrejene državnii učni upravi, če le mogoče, posebno slovesno 19. aprila 200letni jubilej pragmatične sankcije praznuje. Ob tem slavlju naj se pojasni zgodovinska važnost po cesarju Karlu VI. proglašene pragmatične sankcije. Če bi se ta slavnost v posameznih slučajih ne mogla praznovati, naj osobito v višjih letni-kih ob zgodovinskem pouku učitelji primerno, tako da bodo to učenci in učenke razumeli, opozarjajo na ve-liko važnost tega zgodovinskega do-godka. Kakor slišimo, se bo vršila slavnost v naših šolah v soboto. Umestno bi bilo, da se pragmat. sankcija prav razlaga. Edina prava raz-laga za nas — je v znamenju trializ-ma, o čemer se je že pisalo.

Iz politične službe. Kranjski de-želni predsednik je imenoval koncipi-sta deželne vlade dr. Karola Bicek za provizornega c. kr. komisarja, za provizorna c. kr. koncipista dež. vlade pa konceptna praktikanta Lju-devita Klobčiča v Črnomlju in Gusta-va Golja v Novem mestu. Provizorni veterinarski asistent, pridelen dežel-ni vladi, je postal diplomirani živi-nozdravnik Viljem Jedlička.

Obolelo učiteljico Frančiško Mi-kec v Žužemberku bo nameščala su-plentinja Ljudmila Pristov.

Iz seje deželnega odbora kranj-skega dne 12. aprila 1913. V mlekar-ski tečaj na Vrhnikih se sprejmejo sle-deči učenci in učenke: Josip Cek s Primorskega in Ivan Kasatin iz Ru-skega proti plačilu šolnine; Franc Kuster, Anton Kušar, Franc Škam-perle, Alojzij Jež, Franc Terček, Jo-sip Meglen, Franc Jaklič in Anton Zidar s štipendijami po 100 K. Moški gojenci se zglase na šoli dne 21. aprila t. l., gojenke pa dne 2. junija t. l. — Za pogorelce v Trebči vasi, občina Dvor, se dovoli 2000 K po-dpore. — V okrajni cestni odbor v Krškem se imenujeta zastopnikom de-želnega odbora Ivan Pfeifer, c. kr. poštar v Leskovcu in Andrej Pirč, posestnik v Ravneh. — Iz več okra-jev se poročajo, da so začeli redno vo-ziti po deželnih cestah tovrni avto-mobili. Ne glede na to, da večina cest — zlasti one iz prejšnje dobe — ni tako zgrajena, da bi mogla vzdržati tak promet, obstoji resna nevarnost za avtomobilski promet, zlasti pri nekaterih mostovih. Podjetniki, ki so začeli s takimi vožnjami, so sedaj sami odgovorni za posledice. Ko stopi novi cestni zakon s 1. julijem t. l. v veljavo, bo deželni odbor, zaslišavši okrajne cestne odbore, sklepal o tem, katere ceste je za avtomobilsko vož-njo prepovedati, oziroma, kako jih je spraviti v potrebni stan in kak do-nesek za izredno rabo ceste se bo za-hteval od lastnikov avtomobilov.

Dolenjska vsled mraza uničena. V nedeljo deloma vsled snega, v noči od nedelje na ponedeljek pa vsled ob-čutnega mraza (3° C.) so večinoma vsi vinogradi in drevje uničeni. Za Dolenjsko pomeni to naravnost kata-strofo. — Tudi od drugih strani, s Stajerskega in Češkega prihajajo glasovi, da je sneg in mraz napravil mnogo škodo.

Zvita tatica — ali kako se lahko skrije ukradeni denar! Te dni je pri-šel k orožniškemu stražmojstru v Lukovici kmečki mož in se je od nje-ga poslovil, ker je bil namenjen v Ameriko. — Po stari dobri — ali sla-bi — kranjski navadi je stopil mož še v gostilno, kjer se je hotel poslo-viti od dobrega kranjskega vina. V gostilni je bila večja družba, pri mizi je sedela tudi neka ženska, po do-mače Kočarica. Sedela je prav poleg moža in se je lepo z njim pogovarja-la o bogati Ameriki in o revni slo-venski domovini. Mož je med tem pridno jemal slovo od vina in ni za-pazil, kako mu je izginila listnica iz žepa. Kočarica mu je namreč kazala na neko osebo in med tem je zmanj-

Kalo listnice. Sele nekaj časa pozneje, ko je šel mož ven in se je vrnil, je za-pazil, da leži njegova listnica na tleh. Hitro jo pobere in zagleda — da manjka v nji 400 K. Mož je Kočarico takoj prijel in je zahteval od nje denar. Ženska pa je začela tajiti in je jokala, češ, da ji še nihče ni očital tatvine. Poklicali so orožnika. Prel-skali so vse ljudi v hiši — denarja ni bilo nikjer. Kočarico so zaprli v po-sebno sobo in jo izročili neki ženski, da jo je do nagega preiskala. Toda denarja ni bilo nikjer. Kočarica je cel čas jokala, brisala si je solze in zago-tavljala svojo nedolžnost. Mož je vi-del, da denarja ne bo dobil in je za-lostno odšel — pot v Ameriko mu je bila zaprta. Kmalu na to pa je stopil v krčmo neki mož in je zapazil, da si Kočarica še vedno briše solze in da pri tem čudno stiska svoj robc. Dal je skrivaj poklicati orožnika in ga je opozoril, da ima mogoče Kočarica denar v oni ruti, s katero si briše sol-ze. Orožnik je vzel Kočarico ruto iz rok — in glejte — iz zmečkane rute sta padla dva stotaka. Zvita tatica se je pri preiskovanju do nagega slekla, preiskali so vso — ona pa je imela denar v rokah. Orožnik je Kočarico vzel s seboj. Mož je dobil denar na-zaj, da pojde v Ameriko — Kočarica pa pojde menda na Brdo naričeti.

Pojasnilo. V Slovenskem Na-rodu« od 31. sučta t. l. me je neki podlež razupil — kar so tudi potem mali listi ponatisnili, — da sem jaz prosil mojega hlapca, naj zažge mo-jo barako, da sem pri zavarovalni družbi »Donau« zavarovan za 600 K, da mu bom že dobro plačal itd. Nato je toliko povem tistemu podležu, da naj on le za sebe skrbi, mene pa na miru pusti, kajti njega moje hiše ne moje barake popolnoma nič ne bri-gajo, preiskava je ustavljena, ker se je dognalo, da je cela stvar bila le hudobija mojih hlapcev, ravno tako ga ne brigajo moji vozovi; jaz bom vozil, kolikor bom jaz hotel in ne kolikor bodo drugi ukazali. Koliko je moja baraka vredna, to niso njegove stvari, jaz dobro vem, da on nima nobene barake, nobene hiše, niti no-benih konj. Od listov pa ni lepo, da take laži pobirajo, ker bi nas morali tukaj, kolikor mogoče podpirati na mejah, ne pa blatiti z lažmi. Dalje se mi ne zdi vredno odgovarjati člove-ku, ki drugega dela nima, kakor la-gati.

Nesreča. Kajzarjevo hčer Marje-to Pohleven iz Lesnega brda pri Vrhniki je te dni neka tamošnja sosedo-va deklica po nesreči zadela s škar-jami v desno oko in jo težko poško-dovala.

Na žagi ponesrečil. 17letni žagar Jakob Šker je prišel dne 9. t. m. na žagi v Rakaku z desno roko v dotiko cirkularne žage in je zadobil težke telesne poškodbe.

Palec mu odrgalo. Te dni se je igralo več otrok na obračalnici trbo-veljske rudarske družbe v Toplicah, pri čemur je odrgalo petletnemu delavčemu sinu Antonu Mastnaku palec na desni nogi.

Smrtna nesreča. Kakor se iz Kamnika poroča, je dne 3. t. m. padla 61letna omožena posestnica Katarina Virjant iz Olševka raz strop mlatišni-ce, ki je bil od tal oddaljen kakih pet metrov. Dne 5. t. m. je Virjantova vsled zadobljenih poškodb umrla.

Nenadoma zblaznel. Pretekli pe-tek je nenadoma zblaznel 34letni kaznjeneec Tomaž Martikan, ki je bil v zaporih okrajnega sodišča v Kam-niku. Odpeljali so ga takoj na opa-zovalni oddelek deželne bolnišnice.

Kamenje ga usmrtilo. Pretekli četrtek popoldne je padla na petlet-nega posestnikovega sina Stanka Grdena iz Loga pri Litiji plast kame-nja, ki ga je usmrtila. Deček se je na-hajal namreč v bližini nekega kam-noloma, ko se je plast utrgala in ubo-gega otroka usmrtila.

Napad mladega dečka. 55letno trgovko s premogom Barbaro Schauerjevo iz Dunaja je dne 11. aprila t. l. neki neznani mlad deček napadel v kleti s sekiro in jo težko poškodoval. Mladi napadalec je takoj nato pobegnil. Policija ga pridno za-sleduje in upati je, da pride mladi ro-par kmalu pravici v roke.

Roparski napad na bogatega kmeta. V Sv. Martinu blizu Budim-pešte so doslej neznani storilci dne 11. t. m. umorili bogatega velepo-sestnika A. Tikacsa, ko se je vračal domov. Roparji so izstrelili nanj več strelcev iz samokresa. Tikacs, ki je štel premoženja nad pol milijona kron in ki je bil eden izmed najbogatejših kmetov na celnem Ogrskem, je bil na mestu mrtev. Na sumu umora so tri-je sorodniki bogatega Tikacsa.

Oproščen morilec svoje žene. Kakor se iz New Yorka poroča, je te dni porotno sodišče v Sent Pavlu v Minnesoti oprostilo profesorja Ohl-sena, ki je pred kratkim umoril svojo ženo.

Milijonar izgini. Velika senzaci-ja se je vzbudila te dni med ljud-stvom v New Yorku. Večkratni mi-lijonar Martin iz Memphisa je nezna-no kam izginil. Dne 3. aprila t. l. je

zapustil z avtomobilom mesto in se ni več vrnil. Ker je kmet pri sebi več-jo svoto denarja, se sodi, da so ga napadli roparji, umorili ga in mu vzeli denar.

Obupana ljubezen. V sredo po-noči je sklenil oditi iz tega sveta 27-letni delavec Vlado Vetrovec iz Karline, praškega predmestja. Zalju-bil se je v neko dekle, ki pa mu ni vračala ljubezni. Na svojem stanova-nju si je Vetrovec nabrusil kuhinjski nož in si ga je zasadi trikrat precej globoko v levo stran prsi. Celo noč je ležal brez pomoči v stanovanju; šele jutraj so ga ljudje našli neza-vestnega na postelji. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v bolnišnico.

Poskus samomora vsled bede. Predvčeršnjem dopoldne okrog 9 ure je v samomorilnem namenu nastrgal 56letni igralec Julij Petrik iz Kralj. Vyšehrada raz užigalic fos-for in je nato raztoplino izpil. V olupnem stanju so ga odpeljali v bolnišnico. Petrik je sklenil končati svoje življenje zato, ker se je naha-lal v največji bedi.

Otvoritev kitajskega državnega zbora. Dne 8. aprila so otvorili prvi kitajski državni zbor v Pekingu. Ce-ste so bile vse v zastavah in slavo-lokih, na tisoče in tisoče praznično obličjenih ljudi pa je valilo proti zbornici. Mesto se je treslo pozdrav-nih strelcev raz trdnjav in postavlje-nih baterij. Od 596 poslancev držav-nega zbora je bilo navzočih 500, od 274 onih gosposke zbornice pa 177. Najstarejši član zadnje, je pozdravil zborovalce in izjavil, da je parlament s tem otvorjen. Na to se je zborova-nje odgodilo na soboto 12. t. m. — Juansikaj je pozdravil prvi parla-ment kitajske republike, češ, da ga to zelo veseli in, da želi, da bi obsta-la kitajska ljudovlada 10.000 let. — Poslanik Združenih držav Severne Amerike je izjavil v imenu svoje vlade, da bo le ta takoj priznala ki-tajsko ljudovlado, kakor hitro bodo imenovani uradniki in drugi funkci-onarji državnega zbora kitajskega. Isto sta izjavila poslanika Mehike in Brazilije.

V Varšavi je bil radi vohunstva v korist Avstrije, obsojen bivši avstrijski nadporočnik Walach na šest let prisilne delavnice.

Kulturna slika iz kulturnega me-sta. V Parizu so zgradili od glavne justične palače do postaje podzemeljske železnice hodnike, seveda tudi pod zemljo. Oskrbištevno justične pa-lace, kakor tudi oni podzem. želez-nice, se je domenilo, da mora osobie obeh — vsak do polovice — skrbeti za snago v tem hodniku. To se je zgodilo na sledeči način: uslužbenci podzem. železnice so pomatili na-tanko do polovice, oni just. palače pa ravno tako. Točno v sredini rova pa je nastal vedno večji kup smetij in kregali so se, kdo ga bo spravlil v stran. Nihče to ni hotel storiti. Kone-čno so hodnike — zaprli.

Naši brzojavci. Dne 10. aprila se je dvignil ob 6. uri jutraj v Neu-satzu Majo Uzelac in prišel ob en četr-t na 10 uro v Fischamend, iz Neu-satzja je brzojavil v Fischamend, a prišel je aviatik preje tja — kot brzo-jav. Zelo značilno.

RAZNE ZANIMIVOSTI.

Razglednice. O tem piše v »Čes. Denniku« — y: »Pošljite nam raz-glednice, toda ne pozabite nanje! To so danes skoraj vedno poslednje be-sede, s katerimi se ločimo od svojih prijateljev, ki kam odpotujejo. Raz-glednice obljubimo prav radi vsake-mu, kaj pa nam preostaja drugemu! Toda to obljubo prav neradi izpolni-mo, kar je večkrat vzrok raznih ne-prijetnosti. Človek bi navsezadnje moral imeti pri sebi tajnika, ako bi hotel vstreti vsem proslcem raz-glednic. In če se cela stvar vzame v celoti, pomeni razglednica za od-pošiljatelja nepotreben izdatek, za prejemnika pa ni razglednica že davno več to, kar je bila prejšnje-čase. Danes ni več onih razgledni-kih prijateljev, ki so vsako razgled-nico skrbno spravili in jo dali k dru-gim. Razglednico vržemo dandanaš-nji proč, makar v smeti. Na vsak način je razglednica pomagala pis-mom. Še nikdar se ni toliko pisalo, kakor ravno sedaj, ko se je razgled-nica tako razširila. Razglednice so zdemokratizirale pisma, napravile so jih splošnejša. Njih upliv je podoben vplivu kinematografa; s kinemato-grafi se uničujejo gledališča, z raz-glednicami se uničujejo pisma. Veli-ko bolj vdobno je, napisati razgled-nico, kakor pa pisati pismo. Včasih smo pisali pisma le tedaj, kadar smo hoteli adresatu sporočiti kaj važne-ga. Danes vzamemo razglednico in napišemo: »Spominjamo se.« — »Poljubljamo.« — »Lepa pot.« — »Zanič gostina.« — »Vročina, da bi človek znal.« — »Lije kakor iz škafe.« — »Na svidenje.« itd. To za-dostuje in vsi so pri tem zadovoljni. Danes pa ne pošiljamo razglednic samo s potovanja. Zadostuje, če gre-mo samo h kakki zabavi, k plesnemu venčku, v gostilno — skoro povsod

Novo došla v kavarni „Central“

dunajska damska kapela

koncertuje od danes naprej vsaki dan

od 9 ure naprej. — Vstopnina prosta.

Kavarna je celo noč odprta.

Za mnogobrojni obisk vljudno prosi

Štefan Mihelič.

dobite »razglednice«, od povsod lahko pozdravljate svoje ljube. Nekateri trgovci so celo iznašli, da bi prilagodili svoje delo, razglednice, na katerih so že vse navadne fraze natisnane. Zadostuje samo, da dotično frazo podčrtamo, pa imamo mir. »Izvrstno se mi godi.« — »Do smrti sem utrujen.« — »Srečno sem prišel.« — »Grozna nevihta je divjala v...« — »Smo v nevarnosti... in jemo tu...« Večkrat pošiljamo razglednice tudi odonodot, kjer nismo bili in kjer nismo. Včasih zaradi zabave, včasih zaradi vihavosti. Neki občan je na primer razglasil in naznanil vsem znancom, da se pelje v Pariz. Odšel je nekam, toda Pariz ni bil to. Razumne se, da je svojim znancom pošiljal iz Pariza tudi razglednice. Inel je v Parizu znanca, kateremu je poslal pariške, v Plzinu kupljene razglednice. Oni tam je nalepil nanje znamke in jih je vrget v Parizu v poštni nabiralnik. Tudi jaz sem dobil eno izmed onih razglednic. Bila je precej kuriozna. Odpošiljatelj mi je poslal parizsko mestno hišo, ki se imenuje francosko »Hotel de Ville«, in mi je napisal gori: »V tem hotelu stanujem«. Revez je menil, da bo napravil v domovini ne vem kako visok utis, ker si je izvolil tako »noble« hotel; ni vedel, da se imenuje pariška mestna hiša »Hotel de ville«.

Geometri z grabljami. Oni dan je nekdo naznanil vlaško-mezirski (na Češkem) grobarja, da koplje plitke grobe in slavnj urad je prišel in priredil komisijo. Na pokopališču so prišli zastopniki glavarstva, občine, župnije in so ukazali grobarju, naj blizu pokopane človeka izkoplje jamo. Grobar je kopal, da mu je curknil vroč pot v potokih raz čelo. Ko je izkopal jamo, so jo hoteli gospodje izmeriti, če je zadosti globoka. Toda nihče izmed njih ni vzel s seboj mere in bi kdo letel po njo domov, to ni prišlo nikomur na misel. Slednjič je zastopnik župnije pater Kavan pobral grobarjevo lopato in je na toporišču meril globoko groba z dlanimi. Ker pa je nastal prepričavi širokosti Kavanovih dlani, je prinesel zastopnik glavarstva grobarjeve grablje in je na njih meril globoko groba s čevljem. Doma bo zmeril dolžino podplata z metrom, pomnožil jo bo s številom čevljev in bo imel baje natančno mero. Gospod geometrom brez metra so se vaščani, ki so od daleč opazovali celo komedijo, prav od srca smejali.

1. april žepnega tatu. Na najživahnnejši promenadi Berolina, ki jo pozna ves svet pod imenom »Unter den Linden« se je zgodil 1. aprila sledeči tragokomični slučaj: Nek debel, prijazen gospod se je šetal v Lipovi aleji, kar začuti, da mu je segla neka nepoznana roka v žep, koder je imel shranjeno svojo denarnico. Hitro se obrne, pograbilo roko nekega elegantnega gospoda, ki mu pa smejočega se obraza, zakliče: »April, april! Vendar ne mislite, da sem žepni tat? Hotel sem si le menjati v Vaši denarnici tolar!« »April, april!«, zakliče na to prijazen in rejeni gospod »jaz sem detektiv«. In ni ga več spustil, pač pa ga je povabil na tečni — ričet v berlinskem policijskem prezidju. Je res čudno, koliko humorja tiči ravno v 1. aprilu. Tudi pomorska demonstracija je vzrok — 1. aprila avstrijske diplomacije.

Originalne cene v skupnem znesku 100.000 mark je razpisal nemški ilustrirani časopis »Zeit in Bild«. S prvo aprilovo številko je začel priobčevati kriminalen roman izpod peresa Otona Soyke »Sreča Edite Hilgejeve«. Roman opisuje skrivnostni umor, toda pisatelj ne imenuje morilca. Krivec ostane neznan in na razne osebe pade sumnja, da so one izvršile zločin. Bralci morajo po indicijah romana sami razsoditi in dokazati, kdo je morilec. Niti pisatelj niti kdo drug ne pokaže na morilca. Nihče ga torej ne pozna. Bralci naj torej sam obsodi onega, ki se mu zdi najbolj sumljiv. Vendar mora svojo sumnjo podpreti tudi z dokazi. Cene so 50, 20, 10, 5 in 3 tisoč mark, nato pa še deset »tolajilnih« cen 1000 mark. Da se bo imenovani časopis sedaj v Nemčiji v vsakem najzabitejšem kotu zmagoslavno razširil, je več nego gotovo. Ampak kaj poreče k temu uboga literatura, je drugo vprašanje.

Ljubljana.

— **Balkanska vojna v karikaturah in pesmih razprodana. Velikanski uspeh!** — V dveh dneh 5000 izvodov razprodanih. Včeraj jutraj smo prejeli nova naročila za »Balkansko vojno« toda nismo jim mogli več ustreči. V tiskarni nismo imeli niti enega izvoda več. Tudi v trafikah je bilo vse razprodano. Ta uspeh nas veseli tem bolj, ker vidimo, da je slovanska javnost znala ceniti naše delo in naš namen. To je za nas veselo znamenje in hočemo v tem smislu tudi nadalje delati med najširšimi vrstami slovenskega ljudstva.

— **Druga izdaja »Balkanske vojne«** izpolnjena s še nekaterimi slikami izide še ta teden. — V sled obilnega dela nismo mogli takoj izdati druge izdaje — zato prosimo one, ki so že naročili in one, ki je niso mogli več kupiti, da počakajo. Med tem pa naj vsi oni, ki imajo »Balkansko vojno« že v rokah opozarjajo svoje znance in prijatelje na to delo. Zbirajte skupaj naslove in denar (po 30 vin.) in jih nam pošljite. Prejmete delo takoj, ko izide.

— **Uspeh »Balkanske vojne«** nas je prijetno presenetil. Zavedamo se dobro, kakšnega pomena bo za našo narodno zavest, ako se to delo razširi po celi slovanski zemlji posebno pa na naši narodni meji. Zato bomo izvršili tudi svoj načrt glede narodne meje. Prosim v tem oziru nasvetov in podpore.

— **Z »Balkansko vojno« smo hoteli pokazati, kako smo na Slovenskem sodili o Balkanskih dogodkih.** Zato smo poslali »Balkansko vojno« v vse slovanske kraje, tudi Sukri paši v Sofijo, ker je v knjigi pesem o njem, in slovenskemu prostovoljcu M. Čopu, ki leži na Cetinjah, da se bodo vojaki ob nji zabavali. Mnogo iztisov pojde v Ameriko.

— **Naše naročnike, ki imajo plačano do konca junija naročnino, prosimo, naj oprostite ako niso pravočasno prejeli »Balkanske vojne«.** — Pri tem se nam je vrnila neljuba pomota. — Ker se list plačuje četrtletno ali polletno, smo mislili med naročniki seveda le one naročnike, ki imajo plačano pol leta, t. j. do konca junija. Toliko v pojasnilo. Čez teden izide nova izdaja — in do tedaj naj se priprave nove — kajti za drugo polletje imamo pripravljeno novo presenečenje za naše čitatelje.

— **Srečkanje umetniške loterije — preložen!** Ker se v prekratki dobi, ki je bila prvotno določena za razprodajo srečk umetniške loterije, ni mogel doseči zaželjen uspeh, se je srečkanje z dovoljenjem loterijskega ravnateljstva na Dunaju preložilo.

— **Iz 1. drž. gimnazije.** Prejel smo: Ne le, da presega zasramovanje in psovane Jugoslovancev v nemških čifutskih lističih in cunjah že vse meje skrajnosti in dostojnosti, celo na slovenski, ali vsaj na utrakvistični gimnaziji si dovoljuje edini nemški profesor nekaj, kar mora izven šolskih sten. Pri razlagi zgodovine 15. stoletja je dotični profesor omenil, da so leta 1453. Turki vzel Carigrad in korakali potem proti Belgradu. In dasi še nikdar ni izustil niti besedice o sedanji balkanski vojni (kako neki!) kot to store drugi profesorji zgodovine, se tedaj vendar ni mogel vzdržati sledeče nesramne opazke (ki je vredna samo njega): »Im Belgrad herum war und ist noch heute gerades wie in Asien.« Kam je to merilo, je seveda vsakomur jasno. Ali pa ni to naravno nečuvno sramotjenje naših zunanjih bratov in to še celo od strani nemškega profesorja, ki se živi od poučevanja na slovenski gimnaziji? Ni li to nesramno izzivanje slovenskih dijakov. Če nima gospod profesor kaj drugega praviti, naj še take zlobne opazke pridržati zase, ali pa naj jih gre pravit svojim »bratcem« Albancem — tem bodo gotovo dopalo — samo če ga bodo razumeli (ker je Nemec). Pričakujemo od ravnateljstva, da se kaj takega ne zgodi več, sicer povemo še kaj!

— **Ministrstvo za slovenske umetnike.** Naučno ministrstvo je na predlog ravnateljstva c. kr. avstrijske državne galerije v Ljubljani sledeča na razstavi v Ljubljani izložena dela naših umetnikov: Rik, Jakopiča oljnat slika »Zima« za 600 kron, Rik, Jakopiča oljnat slika »Jesen« za 1000 K, Ivana Zajca klpec »Dekle« za 300 K, Mat. Strnena oljnat slika »Vas ob morju« za 700 kron, Mat. Strnena oljnat slika

»Počivaloča« za 800 K in Ivana Vavpotiča oljnat slika »Tihi koraki« za 600 K. Slike se odpošljejo državni galeriji na Dunaj. Nadalje je naučno ministrstvo podelilo umetniško podporo po 600 K risarju Hinku Smrekarju in slikarju Petru Žmitku.

— **Razstava vajenskih del v Ljubljani.** Priprave za razstavo vajenskih del, ki se ima dne 4. maja otvoriti v prostorih c. kr. obrtne šole, vrlo napredujejo. Kakor se nam poroča, je prevzel protektorat nad razstavo deželni predsednik, ekslelencia baron Schwarz, častna predsednika pa sta deželni glavar dr. Ivan Sušteršič in župan dr. Iv. Tavčar. — Mojstri so dobili vabila, da se njihovi vajenci udeležijo razstave, potem obrtnih nadaljevalnih šol, Izjave, da se odzovejo vabilu, je tudi izročiti šolskim vodstvom imenovanih zavodov, ali jih je pa direktno poslati razstavnemu odboru, oziroma predsedniku, vladnemu svetniku Ivanu Šubicu. — Pomnimmo še, da za razstavo nikakor ni delati kakih posebnih umetnin in dragih predmetov, za razstavo spadajo dela, kakršna izdeluje vajenec v delavnici. Mojstru torej ne nastanejo nikaki stroški, če dovoli vajencu udeležitev in mu da priliko za izvršitev kakega predmeta, ki je naročen od strank ali pa se pozneje lahko proda.

— **Predavanje.** Opozarjamo še enkrat na zanimivo predavanje g. dr. Hešica, ki bo danes ob 8. uri zvečer v »Mestnem Domu«. Znani predavatelj bo govoril o ljubljanski gimnaziji in nje življenju v prejšnjih stoletjih, kar bo sigurno zanimalo vse one, katerim je bila ljubljanska gimnazija duševna mati. Predavanje se vrši proti neznamiti vstopnini na korist »Podpornemu društvu za učence druge državne gimnazije v Ljubljani«.

— **V zadnjem času se množe pritožbe,** kako tuji potniki nadlegujejo privatne stranke ter jim vsiljujejo blago in vsprememajo naročila, s čimer delajo občutno škodo domačim trgovcem in obrtnikom. P. t. občinstvo se prosi, da takoj naznani vsak slučaj mestnemu magistratu, ki bo proti dotičnikom najstrožje postopal.

— **Muzikalijske »Glasbene Matice«** za leto 1912/13 so se zakasnille, ostanku. Cenjeni člani naj nam to zaker je tiskarna z enim delom v zamudo blagovoljno oprostiti. Kakor hitro bodo dotiskane, jih bomo nemudoma razposlali. Odbor.

— **Čudodelno gnojilo za cvetlice ali prvi ljubljanski čudež vsled čudodelne krvi vodiške Johance.** Poroča se nam: Na Zaloški cesti je neka služkinja, ki ima cvetlico, katera pa ji ni hotela rasti. Naj jo je zalivala tako in tako — vse je bilo zaman. V svoji zadregi se spomni služkinja na krvavi robec, ki ga je bila namočila v kri zamaknjene Johance v Vodcah. Zrezala ga je in ga je priložila prav k koreninam uboge cvetlice, ki je začela takoj zeleneti. Ali ni to čudež?

— **Ukradena jajca.** V soboto zvečer je pustila v Skuljevi veži v Florijanski ulici branjevalka Alojzija Ročeva iz Doba košaro, v kateri je imela 360 jajc in šla za nekaj časa v gostilno. Ko je plačala in je hotela oditi, je pogrešila košaro z jajci. Tatu še nimajo.

— **Slovensko pevsko društvo »Zvon«** priredi koncem tega tedna koncert z zanimivim vzporedom.

— **Kinematograf »Ideal«. Quo vadis?** Prihodnji teden v torek se prične predvajanje te največje vseh dosedaj kazanih senzacij, 7 delanj. Predvajanje traja 2 uri. Der Morgen piše: Quo vadis? Napredek filmske tehnike pričinja zavzetosti velike dimenzije. Najnovejši in največji izdelek kinematografije je Sienkiewicz Quo vadis? Snov je morala podžgati pesnika žive slike. Neronov Rim, njegove pojedine, cirkuški prizori, igra z divjimi živalmi, vse to se ni moglo spraviti na oder, vse to je bilo pridržano filmu. Seveda se je morala slika posneti v rimski pokrajini, sodelovati je moral kras nesmrtnega Rima, če se je hotelo premostiti preteklost in uprizoriti življenje in padec Nerona. Ta film je daleko prekosil vse drzno pričakovanje, prinesel je boj velikana Urusa z bikom, divje leve, ki se vržejo na kristjane, goreči Rim, smrt Nerona in krasni prizor, kjer umre ljubljeneč cesarja s svojo služabkinjo v lepoti. Neglede na elementarno moč onega dela, kjer stopi Zveličar pred bežečega apostola v Vii Appii, in ko ga pripravi do vrtnice v Rim, je v tem filmu zaslužila

tehnika in snov v tem najnovejšem senzacijskem filmu pošteno zasluženo slavo. Kinematografija, ki se s velikanskimi sredstvi upa izvršiti tak dela, mora premagati vse protivnike. Ta film je stal nad en milijon lir in kakor se sliši, plača se za ta film za 1 teden do 10.000 kron izposojevalnine, torej rekordi, ki jih ni mogoče tako lahko prekositi. Radi tega so pri tem sporedu nekoli zvišane cene. »Jezusovo življenje« ima veliko privlačno sliko ter napravi na vse sloje najgloblji utis. Predvaljal se bo do četrtka. V petek konec drame »Ljudje med ljudmi«. V soboto »Polet za življenje«, velika senzacija.

Trst.

— **Deklica se je vrgla pod vlak.** Pod tem naslovom je priobčil »Dan« obširno poročilo o Gizeli Leban, stari 21 let, katera se je vrgla 30. marca pri sv. Ani v Trstu pod vlak, kateri je odtrgal levo nogo. — Prenesla je operacijo, a pojavilo se je na odtrgani nogi vnetje in revica je v petek umrla. — Morda je to veliko boljše, kakor da bi ostala vse življenje zasmehovana in brez noge.

— **Na krivi poti.** Ernest Medic, star 13 let in stanuje v ulici dell' Olmo, je šel, namesto v šolo, s svojimi prijatelji pohajkovat po mestu. Naposled je vsa družba sklenila, da gredo v žganjarno, kjer so stavili, kdo popije največ žganja. Pili so in peli. Mladi Ernest je popil četrta litra žganja, a kmalu zatem ga je obšla slabost in zgrudil se je na tla. — Poklican zdravnik z rešilne postaje je konstatiral zastrupljenje z alkoholom. Ubrižgal mu je kofein in ga je dal prepejlati v bolnišnico. Njegovi prijatelji so ga (ko je obležal) zapustili in so zbežali, zato niso mogli izvedeti za dečkovo ime. Kdo je deček, se je izvedelo šele zvečer. — Žganjarji, ki prodajajo tako mladim otrokom alkoholne pijače, bi morali biti strogo kaznovani.

— **15 letni deček** je prišel na zdravniško postajo iskat pomoči. Deček se imenuje Ugo Dardi in stanuje v ulici Raffineria 11. Povedal je, da ko je bil na delu pri tvrdki Bremirr, kjer izdelujejo glasbila, mu je odletel kos železa v oko. — Bil je prepehan v bolnišnico, kjer je bil takoj operiran. — Revček najbrže izgubi oko.

— **Poskušen samomor. Težka operacija.** V petek jutraj je bil pripeljan v tržaško mestno bolnišnico neki A. Jerič, star 28 let iz sežanskega okraja. Mladenec je hotel izvršiti samomor in se je ustrelil v prsi. — Zdravniki, ki so ga preiskali, so konstatirali, da je predrala krogla prsi in obtičala v pljučah, zato je bila potrebna nagla operacija. — Kirurg, dr. Ollani mu je prežgal rebra na levi prsni strani, in na ta način mu je odprl prsni koš. Nato je poiskal zdravnik kroglo in je razkužil rano. Operacija je trajala nekaj čez eno uro. — Jurč, ki se je ustrelil v kamenolomu Karola Pregarca, najbrže vsled nesrečne ljubezni, se počuti po operaciji veliko boljše in zdravniki so upanja, da okrevi.

— **Tat na parniku.** Na pomolu, blizu novega ribjega trga, je zasidran parnik »Knez Krilo«. Nahaja se tamkaj že skoraj en mesec, ker popravljajo na njem kotle. — Vsako noč pa je stražil na krovu po en mornar. V nedeljo je prišla vrsta na mornarja Paskuala Lukinoviča, starega 22 let, iz Makrs v Dalmaciji. — Okoli 2. popoldne pa je »prijel« Lukinoviča zaspanec vsled utrujenosti. Da bi se malo oddahnil, se je podal v eno izmed sob prvega razreda in je — zadremal. Kar nenkrat pa ga zbudi ropot; planil je pokonci in pred seboj je zagledal temno postavbo. Neznanec je pristopil bliže in mu zaklical: »Denar sem ali pa smrt.« Lukinovič se je obotavljal in je poskusil zbežati iz kabine, tedaj pa ga je neznanec sunil z svo močjo v trebuh, da je Lukinovič padel vsled bolečin na tla. Neznane pa se je vrget tačas nani, mu pokleknil na prsi in mu začel segati po žepih. — Lukinovič, kateri je v tem času že pretrpel udarec, je videl, da ni napadalec bogve kakšen junak, zato ga je pograbil za vrat in ga je vrget od sebe. Kmalu sta si stala drug proti drugemu. Sedaj je začel Lukinovič z ofenzivo. Planil je na lopova in ga je začel obdelovati z pestmi; obenem pa je klical na pomoč. Tat je bežal na krov. Lukinovič za njim. Na mostu ga je ustavil in ga ni pustil, da bi odšel z ladje. — Na Lu-

kinovičeve klice so bežali proti parniku nekateri stražniki in finančniki. Ko je videl tat, da mu gre za kožo, se je splazil z veliko spretnostjo na vrh, na katero je bil privezan parnik na pomol, in po njej je splezal doli na suha tla. Nato pa je začel bežati na vso moč. Stražniki, ki so mu sledili, ga niso mogli dohiti. Izginil jim je v ulicah. — Po Lukinovičevem opisu tatova, pa je začela policija sumiti, da je napadalec najbrže neki Umberto Scarpa, star 27 let, mornar, brez posla in brez stanovanja. Še tisti dan je bil Scarpa aretiran na pomolu S. Carlo. V začetku je tajil, toda ko je pripoznal Lukinovič za napadalec, je Scarpa umolknil. Pride pred sodišče.

— **Tržaška prosta luka.** Tržaška prosta ali nova luka se razteza precej na dolgo. Človek mora hoditi pol ure, predno jo obhodi. Ko bi hotel vse pregledati moral bi žrvovati cele ure in celo dneve. Ne pregledna vrsta zalog stoji druga ob drugi, na mnogih pomolih so privezani ogromni parniki. Nepristano prihajajo v luko parniki, ali pa odplovejo iz nje na vse strani sveta. Veliko več je v luki takih parnikov, ki so pripeljali v tržaško luko najrazličnejše blago, katero razkladajo s parnikov z različnimi dvigali in drugimi stroji. Ogledljivo tuljenje močnih parnikov-velikanov, ropotanje dvigal, drdranje strojev, udarjanje premikajočih se železniških vozov, piski lokomotiv, drdranje dolgih, tovornih vozov, peketanje kopit, škripanje vozičkov, prevračanje tovorov in nešteto klicev in glasov stoterih delavcev in delavk, vsi ti glasovi se tako čudno mešajo, da človeka, ki jih ni vajen slišati, zmešajo in upijajo. Človek ne ve, kaj naj bi občudoval, kaj naj bi gledal: ali morske velikane, ki stoje nepremično ob pomolih in čakajo, da jih razbremenijo, ali velikanske zaloge z ogromnim bogastvom. Včasih mine po več dni in več tednov, predno znesejo vse blago z bogato obložene parnika. Zaloge so polne raznih tujih izdelkov in pridelkov, ki jim je namenjen cilj vnašati deželi. Vsaka zaloga ima svojo številko in mnogo oddelkov: ta je napolnjen s predimom, ta z žitom, drugi zopet s suhim sadjem, tretji s cukrom, pomarančami, kavo itd. ko bi hotel človek vse opisati, bi napisal debelo knjigo. Toda pustimo mrtve predmete in pogledimo malo ljudi, ki delajo dan na dan po teh zalogah. Nešteto jih je, moških in ženskih. Moški, močni, veliki ljudje s krepkimi mišicami prenašajo zaboje in tovore, nakladajo zaloge na vozove in na vlak, prepejajo blago iz enega kraja v drugi itd. Delajo hitro in pridno, zakaj čim prej izvršijo, tem prej so prosti, čim več izvršijo, tem večje bo plačilo. Kadar pa pride sobota, in prejmejo plačilo, se razkropijo po mestu, izginejo v nizke, umazane gostilne in pijejo, pijejo in prepevajo, dokler niso vsi hripavi. Kadar je polnoč, in so poznani na cesto, zabredejo v kavarne, polivajo mize z raznimi likerji, naposled zaspijo nekateri ob mizi, drugi se vlačijo na ulico, nekateri obležijo pred vežami in so potem odpeljani na policijo, drugi pridejo srečno domov, kjer se sprejo z ženo, ki zahteva denar za potrebščine, ko vidijo, da je mož skoro vse zapil, jočejo. Tisti pa, ki zaspi v kavarni, je skoraj gotovo, da se prebudi brez denarnice v žepu. Ob ponedeljskih ne delajo, ker so bolni vsled pomečevanja. Žene jih oštevajo, otroci jočejo, ker so lačni. — Zopet gredo na delo, toda predno pride sobota in predno dobi plačilo mu še pomirje družina od glada. Kaj početi? Skladišča so polna. Marsikateri si napolni žep ali nedrže s kakim blagom, navadno s kavo. Toda vsa prosta luka je obzidana; iz nje lahko pride se samo skozi glavna vrata. Tam pa stojijo straže. Finančni stražnik ga preišče in zaloti s kavo. Tedaj mora delavec v zapore. Tedaj morajo iti žene na delo. — Delavci-dinarji v prosti luki so po večini propadli ljudje, brez vsake izobrazbe; vse kar imajo so krepke, mišičaste roke. Njih najlepša zabava, njih življenje, njih vse je sedeti v gostilni pri pijači. Vendar sem že videl težaka, ki je prenašal vreče, v žepu pa je nosil »Sienkiewicz«. — Kadar so možje zaprti, ali kadar se potepajo, delajo žene. Te pa dobi prav malo plačila. Največ jih je zaposlenih pri čiščenju kave in šivanju raztrganih vreč. Tudi ženske kradejo, še veliko več kakor moški,

to pa zato, ker so bolj varne pred stražami in preiskovalci. Delavke preiskujejo stražarice. Toda pri vsej strogi pažnji in preiskovanju, se vršijo dan na dan tatvine. Ni dneva, da bi ne bil kdo zasačen in prijet. Tržaški listi prinašajo skoro vsak božji dan slične vesti o tatvinah v prosti luki. Zenske imajo napravljene posebne velike žepe na spodnjih krilih, kamor vsipljejo kavo in jo potem odnašajo. Tudi v nogavice in nedra jo skrivajo, in vsak dan se enemu delu teh delavk posreči odnesti kavo v mesto, kjer jo prodajajo. So žene, ki kupujejo kavo od teh delavk poceni in jo potem prekupejo; in pri tem imajo nekatere toliko dobička, da se živijo od njega. Prepričan sem, da znaša vrednost blaga, ki je vkradeno vsak dan v prosti luki, gotovo sto ali več sto kron. Če bi vse sešteli, bi se nam pokazali tisočaki. — Mnogo ljudi pa živi v resnični bedi; ni čuda torej, ako zabredejo na krivo pot, saj stori to samo v borbi za svoj obstanek. Obžalovanja na so vredni tisti, ki si prilaščajo tuje blago, zato, ker jim ne zadostuje njihova plača, ker so potratni, ker pijančujejo, da se človek čudi, kako morajo ti ljudje sploh ostati pri življenju in naporom delu. Ni dolgo od tega, ko mi je pravil neki krčmar, da je družba sedmih ali osmih težakov zapravila pri njem v dveh večerih zaporedoma 126 kron. En sam izmed njih je plačal na ta račun 51 kron. Poznam ga. Njegov otrok hodi bos okoli in ob sobotah hodi po gostilnah, telovadi na mizah in stoli in pobira denar pri gostih. Uboga šola!

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

SRBIJA NE ODPOKLIČE SVOJIH ČET.

Belgrad, 14. aprila. Odločujoči krogi izjavljajo, da je zadeva Skadra črnogorska zadeva in da more zato le ona odločiti, če smejo ali ne smejo srbske čete pred mirom domov.

POSANIŠKA KONFERENCA.

London, 14. aprila. Posaniška konferenca se je pečala s črnogorskimi zahtevami glede odškodnine za Skader.

AVSTRIJA NI PROTI.

London, 14. aprila. Na posaniški konferenci se je spoznalo, da Avstrija že ni več proti temu, da bi dobila Črnagora kakšen del skadrskih pokrajin.

ČRNAGORA SE SKADRU NE ODPOVE.

Cetinje, 14. aprila. Tu se sodi, da se Črnagora Skadru ne odpove.

KRALJ BO VODIL BOJ DO KONCA.

Sofija, 14. aprila. Tu sem je došlo poročilo, ki pravi, da se je kralj črnogorski izjavil, da se Skadru ne odreče in da bo vodil boj do konca svojega življenja.

!! Trgovci, peki !!

Drože (kvas) iz odlikovane slovenske tov rne drož Makso Zaloker, Ljubljana Krakovski nasip št. 26, so dosegli dosedaj povsod najboljši sloves. Naročajte pri narodni trdki, ki vam postreže po konkurenčnih cenah.

SRBSKI POGOJI.

Dunaj, 14. aprila. Tu sem se je sporočilo, da je Srbija dala vstaviti vse napade na Skader, toda le pod pogojem, da Essad paša ne ponovi napada na Srbe.

ČRNAGORA ODGOVORILA.

Cetinje, 14. aprila. Tu je izšel odgovor na znani ruski komunik. V odgovoru se zavrača vse trditve Sazanove kot da bi Črnagora špekulirala na evropsko vojno. Nasprotno je res. Črnagora je prosila rusko vlado, da ne sme začeti radi Črnogorcev nobene vojne. Sazanov svojih trditev pač ne more dokazati, mi pa svoje lahk.

MIROVNA POGAJANJA.

Sofija, 14. aprila. Sodi se, da bo preliminarni mir še ta teden podpisan. Baje je prišlo med Bolgarijo in Turčijo že do sporazuma, samo usoda otkov še ni odločena.

PRIOR DUNAJSKIH FRANČIŠKANOV O PATRU PALIČU.

Dunaj, 14. aprila. Vse vesti, ki sta jih prinašala lažnjive »N. F. Pr.« in »Reichsposta«, so izhajale od priorja dunajskih frančiškanov.

AVSTRIJSKI PARNIK DOVAŽA TURKOM TOPOVE.

Sofija, 14. aprila. V Burgas je dospel avstrijski parnik »Graz«, ki je vozil za Turke 16 Krupovih velikih topov. Bolgari so topove zaplenili.

DŽAVID PAŠA.

Berlin, 14. aprila. Džavid paša je dospel v Valono, kjer je pustil sneti vse albanske zastave in razobesil turške

SKADER SE UDA.

Pariz, 14. aprila. Tukajšnji listi poročajo, da so se danes Črnogorci umaknili od Skadra. V tem slučaju se bo mesto Skader najbrže udalo zastopnikom velesil. Uradno potrjena ta vest še ni.

MEDNARODNI POLOŽAJ.

Berlin, 14. aprila. V današnji seji rajchstaga je govoril državni sekretar Jagow; izvajal je: mirovne podlage so se v zadnjem času mogočno ojačile. Odgovor velesil na noto balkanskih zaveznikov je že predan in upati je, da bo nota v vsem obsegu sprejeta. V skaderskem vprašanju ki je dospel v minulem tednu do najkritičnejšega štadija, je vsled popolnega soglasja velesil kritični štadij že premagan. Srbija, kakor se poroča, odpokliče svoje čete izpred Skadra. Mnogo k temu obratu je pripomogla izjava ruske vlade, ki je pokazala voljo, držati se sklepov londonske konference. Upati je, da se tem sklepom in volji Evrope vkloni tudi Črnagora. Kar se tiče bolgarsko-rumunskih pogajanj, so taista v najboljšem razvoju, ki dajo upati na mirno razrešitev spora. Podrobnosti dogovorov ni mogoče podati, ker se tačas pogajanja v Petrogradu še nadaljujejo.

Po tem govoru se je vnela debata, v kateri je soc. demokratični poslanec Berenstein izjavil, da je

vstaja balkanskih narodov posledica aneksije Bosne in Hercegovine. Slavil je balkanske zmagovalce, ki so ustvarili v mrtvi zemlji osmanski položaj, v katerem se razvije življenje in je ostro kritiziral diplomacijo, katere londonske konference so močno podobne konferenci l. 1815, ki je tudi narode proti njihovi lastni volji zagrebla.

GENERALNI ŠTRAJK V BELGIJI.

Brusel, 14. aprila. V »Ljudskem domu« se je sešel permanentni štrajkovni komite. Mesto nudi navadno podobo, le da se po ulicah zbirajo gruča delavcev. Pregleda števila stavkajočih ni še mogoče podati. V Bruslu je bilo izdanih 50.000 štrajkovnih kontrolnih kart. Tipografi (stavci), ki so bili včeraj še za delo, so danes nenadoma prestali z delom in jutri ne izidejo v Belgiji listi. Kovinarji in avtomobilni delavci so že v štrajku, ostali se pridružijo jutri. Dosedaj se niso pridružili še nobeni slučaji, ki bi motili mir ulic.

Gent, 14. aprila. K štrajku se je dosedaj pripojilo 18.000 kovinarjev in tkalcev. Dela za razstavo trajajo dalje.

Mons, 14. aprila. V štrajku je stopilo 15000 delavcev, rudarji se priključijo štrajku jutri.

Brusel. Centralni komite je izdal parolo, da se mora strogo paziti na mir po ulicah in se izogibati vsakemu spopadu z državnimi organi.

Gent, 14. aprila. Med vojaštvom in stavkajočim je prišlo do izmenjavanja simpatij. Delavstvo je klicalo bližajočemu se vojaštvu »živio armada« — vojaštvo pa »živio generalni štrajk«.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Radi izjavljamo, da g. Milko Naglič ni v nikakršni zvezi s poročilom o Slomšek-Einspielerjevi slavnosti. — O. J. P. v L. Radi pomanjkanja prostora »Odprto pismo« jutri.

Odgovorni urednik Radivoj Korene. Last in tisk »Učiteljske Tiskarne«.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pismenim vprašanjem je priložil znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglaših ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znakah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Glasovirje, pianine, avtomate, gramofone, plošče prodaja, uglašuje, popravlja solidno Josip Oblak, Ljubljana-Gilince 92.

Cenjenim obiskovalcem Trsta se priporoča prenočišče v hotelu H. Kosič, ulica Carradori št. 15. Cene nizke. 283

Pridni zastopniki se iščejo za takoj proti visoki proviziji, eventualno gotovi plači. Ponudbe pod »Trjanost« na »Prvo anončno pisarno«.

KORRESPONDENCA.

One dame in gospodje, ki so dobili od neke »Mare P.« oziroma »Franje« vabilo na sestanek pred »Narodni dom« za dan 7. t. m. ob pol 8. uri zvečer, naj blagovolijo poslati svoje naslove pod šifro »Olika« na »Prvo anončno pisarno«, da se store tozadevni koraki.

Pošljite naročnino, ako je še niste!

Radi prevelike zaloge blaga dajem

20% popusta

vse pomladne najnovejše damske kostume, krila, bluze kakor tudi obleke in povrhnike za gospode in dečke najmodernejšega kroja.

Postrežba točna in solidna.

Cene priznane nizke.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Moderci v vseh modernih oblikah,
moderčki, potrebščine za moderce

rokavice, parfumerija, nogavice, moderne ulasnice, broške, igle za klobuke, pajčolani, torbice itd. vse v največji izbi v modni trgovini za dame

P. Magdić, Ljubljana,
nasproti glavne pošte.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se vplačili.

Rezervni fond K 58.461.432,56. — Izplačane odškodnine in kapitalije K 123.257.695,77.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Vsa pojasnila daje

čigar pisarne so v lastni barščni hiši

Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici št. 12.

Po velikosti drega vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovensko-narodno upravo.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekte!

Učiteljska tiskarna

: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6 :

se priporoča slavnemu občinstvu za izvršitev vsakovrstnih tiskovin. Vsled najmodernejšje uredbe izvršuje naročila najokusnejše in v najkrajšem času. — V zalogi in razprodaji ima najnovejše izborne mladinske spise, kakor tudi vse šolske, županijske in druge tiskovine.

Litografija.

Cene najnižje!

Notni stavek.